

Returporto for pakker

Jørgen Brandt, Hammel har spurgt mig, om jeg kunne udrede følgende spørgsmål:

Hvornår indføres returporto på 25 øre for pakker?

Jørgen har kendskab til danske adressekort, hvor pakken er returneret til afsender fra henholdsvis 1924, 1926 og 1929, hvor der er opkrævet 25 øre for returneringen af pakken, iøvrigt ligegyldigt hvilken vægt, pakken havde. Returportoer er påsat med portomærker på adressekortet.

På den anden side har Jørgen Brandt adressebreve og adressekort fra f.eks. 1917 og 1919, hvor pakken også er returneret, og hvor der ikke er opkrævet returporto. Og spørgsmålet er altså, hvor skæringsdatoen er.

Svaret findes i det uundværlige værk: **Beretning om virksomheden 1917-1967**, udgivet i 3 bind af Post- og Telegrafvæsenet.

I bind 1 er der en udførlig gennemgang af postlove og portoændringer i perioden. I afsnittet om indenlandske pakker står side 193:

„Medens omekspektion eller tilbagesendelse af pakker tidligere skete portofrit, skulle der fra 1. marts 1921 opkræves ny porto herfor efter taksten for frankerede pakker.“

Et par linier længere nede på samme side:

„For pakker, der tilbagesendes blev fra 1. april 1922 fastsat en returporto på 25 øre.“

På de følgende sider kan man se ændringerne i gebyret i tid:

1. juli 1946 forhøjes til 30 øre

1. maj 1951: 35 øre

1. maj 1955: 50 øre

15. marts 1962: 80 øre

15. april 1963: 100 øre

15. maj 1965: 150 øre.

De efterfølgende takstændringer har jeg ikke umiddelbart haft mulighed for at opspore.

Adressebrev på pakke returneret 11.2.1917 fra Ellested til Ringe - der opkræves ikke gebyr

Kupon.
(Aftages af Forsendelsens Afsender ved Beløbet Udbetaling. Paa Bagsiden kan Af-senderen anbringe regnskabs-mæssige Noteringer til eget Brug.)

Opkrævnings-Postanvisning.
(Pakkens (Brevets) Afsenders Navn og Bopæl)

Her anføres eventuelle Bemærkninger om kortere fremlygefrist.

Til Posttil Skive
O. Feldbæg
Skive

Ankomst Nr. 18/473

Ankomststempel.

udbetales 9 Kr. 97 Øre.

I Bogstaver. 9
(Beløbene må ikke udvise Overstregninger eller Rettelser.)

Betalbar med 9 Kr. 97 Øre.

Nr. _____ den _____ 1926

(Posthusets Navn)

(Underskrift)

Beløbet skal hæves inden 10 Dage.

Postopkrævning:
9 Kr. 97 Øre.

Herved Postopkrævning: 9 Kr. 97 Øre

1 Pakke Angiven Værdi 25 Kr. 00 Øre

1 Brev eller anbefalet: _____ Kr. _____ Øre

(Ved anbefalede Forsendelser anføres „Anb.“ i den skraverede Rubrik.)

Til Posttil Skive og Møttersen
Lemvig

Udfyldes af Postv. Vægt: 1 kg

NB. Til Adressaten (naar Adressekortet modtages uden Pakken): Se Bagsiden angaaende Pakkens Afhentning.

58 LEMVIG d 16. DEC. 1926

519 Skive

Ankomst Nr. _____

Adressekort for pakke returneret 16. december 1926 fra Lemvig til Skive - gebyr for returnering: 25 øre - en takst der gjaldt fra 1. april 1922 til 1. juli 1946

Så svaret er altså, at før 1. marts 1921 var omeks-
pedition og returnering af indenlandske pakker gratis.

I en meget kort periode fra 1. marts 1921 til 1. april
1922 blev der beregnet fuld vægtporto for samme
ydelse.

Fra 1. april 1922 blev der påført et fast gebyr, uan-

set vægt på først 25 øre. Et gebyr som var uforandret
frem til 1. juli 1946.

Udlandspakker

Der gjaldt andre regler for pakker til udlandet, som
blev returneret. Jeg har ikke undersøgt sagen i detal-

To kuponer fra interimperioden 1. marts 1921 til 1. april 1922, hvor der opkræves fuld vægtporto for returnering af indenlandske pakker - kuponen til venstre er for en landsportopakke 1-3 kg (75 øre), mens kuponen til højre er for en landsportopakke 0-1 kg (60 øre)

jer, men alle de adressekort på returnerede udlands-pakker, jeg kender til, er pålagt en returporto, som er lig den vægtporto, som pakken vil koste at fremsende på returneringstidspunktet plus evt. påløbne omkostninger.

Denne lidt kryptiske formulering skyldes, at en pakke kan være så længe undervejs, at der er indtrådt en portoforhøjelse eller i visse sjældne tilfælde endda en portonedsættelse, når pakken bliver returneret. Returportoen beregnes ud fra den aktuelle taksttabel på returneringstidspunktet. Det er iøvrigt kun vægtporto, der beregnes. Tillæg for værdi- eller postoprævning tælles ikke med.

Pakker fra udlandet der omekspederes

Hvis en pakke ankommer fra udlandet og ikke kan

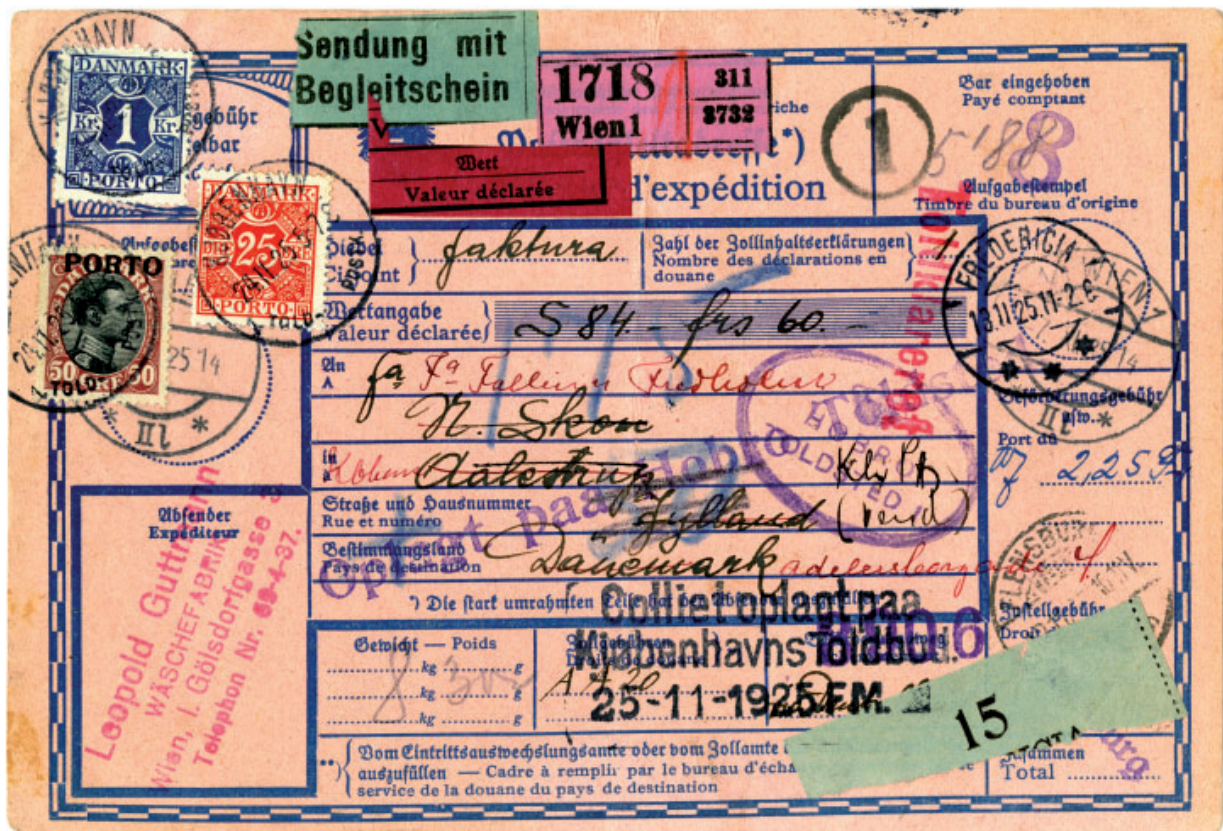
afleveres til sin modtager, kan den returneres. Men afsenderen har mulighed for at angive, at den skal omekspederes til en anden modtager i modtagelseslandet, f.eks. en lokal agent.

Det er ikke noget, der er mange eksempler på, men her vises et adressekort på en pakke afsendt 7. 11.1925 fra Østrig på 8,3 kg. der nægtes modtagelse i Aalestrup. Afsenderen har på bagsiden angivet, at pakken så skal omadresseres til en modtager i København.

Denne omadressering kostede ikke 25 øre, men der pålignes fuld indenrigsk vægtporto: 175 øre, så der var andre regler for udlandspakker.

Adressekort på pakke 0,5 kg med postoprævning 19,25 kr. sendt 2/8 1921 fra Aalborg til Göteborg i Sverige. Pakken returneres på anmodning af afsenderen: „Retour sur la demande de l'expéditeur“; som er påført med lilla stempel foroven midtfor. Fremsendelsesporto var 90 øre for en pakke 0-1 kg til Sverige og 45 øre for postoprævning 5-50 kr.. Returporto er vægtporto = 90 øre. Med blåkridd er påført portodelingen mellem det svenske (66 øre) og det danske postvæsen (24 øre)

Adressekort på pakke 8,3 kg. sendt fra Ostrig 7/11 1925 til Aalestrup. Her nægtes modtagelse af pakken - der er lysegrøn „Refuse“ etiket på bagsiden. Afsenderen har bedt om, at pakken i tilfælde af unanbringelighed skal omadresseres til et firma i København (Fallin og Fredholm). Omadresseringsporto er ikke 25 øre som for indenlandske pakker, men den gældende indenlandske vægtporto. 8-9 kg koster 175 øre, som er påsat i portomærker